



## LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius,  
tel.: (8 5) 271 7154 / 271 7178, faks. (8 5) 271 8551, el. p. bendrasisd@vrm.lt  
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188601464

---

Užsienio reikalų ministerijai

Nr.  
I 2023-07-21 Nr. (7.2.16E)3-  
4314

### DĖL DIPLOMATINĖS TARNYBOS ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO DERINIMO

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija įvertino Jūsų pateiktą derinti Lietuvos Respublikos diplomatinės tarnybos įstatymo (toliau – DTĮ) Nr. VIII-1012 pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Projektas) ir pagal kompetenciją teikia šias pastabas:

1. Atsižvelgdami į Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2022 m. spalio 20 d. nutarimo Nr. KT130-N13/2022 „Dėl Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto (2018 m. birželio 29 d. redakcija) 9 straipsnio 2 dalies 2 punkto, 9 straipsnio 2 dalies (2021 m. gruodžio 23 d. redakcija) 3 punkto atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ nuostatas, siūlome DTĮ 6 straipsnio 2 dalyje nustatytas nepriekaištingos reputacijos reikalavimus diferencijuoti pagal nusikalstamos veikos pavojingumą, pobūdį, taip pat atsižvelgti į atleidimo nuo baudžiamosios atsakomybės pagrindus ir užimamas pareigas. Patikslinus DTĮ 6 straipsnio 2 dalies nuostatas, reikalinga papildyti DTĮ 41 straipsnį įgyvendinimo nuostatomis.

2. Projekto 3 straipsnyje, kuriuo keičiama DTĮ 7 straipsnio 1 dalis, siūloma nustatyti, kad diplomatų pareigybių skaičių tvirtina užsienio reikalų ministras. Atsižvelgdami į tai, kad naujos redakcijos Valstybės tarnybos įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje ir kituose susijusiuose įstatymuose yra nustatyta, kad *valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių skaičių ir pareigybių sąrašus valstybės ar savivaldybių institucijose ar įstaigose nustato valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų vadovai, konsultuodamiesi su darbuotojų atstovavimą įgyvendinančiais asmenimis, jeigu kituose įstatymuose nenustatyta kitaip*. Siekdami išlaikyti vienodą pareigybių skaičiaus ir pareigybių sąrašų nustatymo tvarką įstaigose, siūlome DTĮ 7 straipsnio 1 dalies nuostatą suvienodinti su Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo Nr.

VIII-1316 pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1985, kuriuo keičiamas Valstybės tarnybos įstatymas, (toliau – VTĮ) 8 straipsnio 1 dalyje nustatyta formuluote. Patikslinus DTĮ 7 straipsnio 1 dalį, DTĮ 7 straipsnio 3 dalis yra perteklinė.

3. DTĮ 33 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatyta, kad diplomatus draudžiama *eiti daugiau negu vienas valstybės tarnautojo pareigas*, dirbti pagal darbo sutartį Užsienio reikalų ministerijoje, diplomatinėje atstovybėje, konsulinėje įstaigoje ar specialiojoje misijoje, taip pat *gauti iš Užsienio reikalų ministerijos kitų pajamų negu darbo užmokestis ir šiame įstatyme nustatytos išmokos, kompensacijos ir pašalpos*. Ši nuostata tikslinta dviem aspektais.

Pirma, VTĮ 6 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad *valstybės tarnautojai turi teisę eiti daugiau negu vienas valstybės tarnautojo pareigas* ir (ar) pagal darbo sutartį dirbti įmonėse, įstaigose, organizacijose, nepaisant jų nuosavybės formos, teisinės formos, veiklos pobūdžio, ir gauti už šį darbą darbo užmokestį ar atlyginimą, taip pat užsiimti kita veikla ir gauti už ją pajamas, jeigu tai nėra su valstybės tarnautojo pareigomis nesuderinama veikla, kaip ji apibrėžta šio straipsnio 3 dalyje.

Antra, Projekto 8 straipsnio 2 dalyje, keičiančio DTĮ 30 straipsnio 1 dalies 1 punkto d papunktį, siūloma nustatyti, kad diplomatas turi teisę gauti šio įstatymo nustatytą darbo užmokestį, taip pat gauti įstatymų ir kitų teisės aktų pagrindu nustatytą atlyginimą *už veiklą einant valstybės ar savivaldybės valdomos įmonės ar jos dukterinės bendrovės kolegialaus organo nario pareigas iš valstybės ar savivaldybės valdomos įmonės ar jos dukterinės bendrovės lėšų Vyriausybės nustatyta tvarka*.

4. Projekto 10 straipsnyje, kuriuo keičiamas DTĮ 34 straipsnis, siūloma nustatyti, kad Diplomatus kvalifikacijos tobulinimo prioritetus ir tvarką nustato užsienio reikalų ministras ar jo įgaliotas asmuo. Pažymime, kad pagal Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“, 9.3.8 ir 9.3.9 nuostatas, Viešojo valdymo agentūra, kuri 2024 m. sausio 1 d. planuojama taps Vyriausybės įstaiga, bus atsakinga už valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų darbuotojų centralizuotą kompetencijų ugdymą. Nepaisant to, įstaigos ir toliau galės tobulinti savo darbuotojų kompetencijas decentralizuotai. Planuojama, kad Viešojo valdymo agentūra centralizuotai organizuotų visų darbuotojų (įskaitant ir diplomatus) bendrą kompetencijų (pavyzdžiui, lyderystės) tobulinimą pagal Vyriausybės nustatytus tobulinimo prioritetus. Iki 2026 m. II ketvirčio įstaigų darbuotojų kompetencijos bus tobulinamos be kita ko ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės (RRF) lėšomis.

5. Projekto 12 straipsnyje, kuriuo DTĮ 36 straipsnis papildomas nauja 2 dalimi, siūloma *inter alia* nustatyti, kad „Darbo apmokėjimo sistemą nustato užsienio reikalų ministras ir paskelbia viešai Užsienio reikalų ministerijos interneto svetainėje“. Pabrėžtina, kad tokia įtvirtinama formuluotė neatitinka valstybės tarnybos reformos principų, bei naujosios VTĮ redakcijos, kurios 19 straipsnio 3 dalis nustato, kad „Darbo apmokėjimo sistema nustatoma kolektyvinėje sutartyje. Jeigu kolektyvinės sutarties nėra, darbo apmokėjimo sistemą nustato valstybės ar savivaldybės institucijos ar įstaigos vadovas ir paskelbia viešai valstybės ar savivaldybės institucijos ar įstaigos interneto svetainėje“.

Atkreiptinas dėmesys, kad Diplomatinių tarnybos įstatymo 30 straipsnio 1 dalies 5 punktas įtvirtina diplomato teisę būti profesinės sąjungos nariu, taigi nėra jokių priežasčių dėl kurių nebūtų įmanomas darbo apmokėjimo sistemos nustatymas kolektyvinėje sutartyje.

6. DTĮ 38 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatyta, kad diplomatom mokamas priedas už diplomatinį rangą, 3 dalyje – diplomatui už diplomatinį rangą prie pareiginės algos, kurią jis gauna atlikdamas diplomatinę tarnybą, yra mokamas priedas pagal šio įstatymo 2 priede pateiktą koeficientą. Priedo už diplomatinį rangą koeficiento vieneto vertė eurai lygi pareiginės algos baziniam dydžiui, o DTĮ 2 priede nustatyti priedo už diplomatinį rangą koeficientų dydžiai.

Teisinis reguliavimas yra keistinas. Pagal I valstybės tarnybos pertvarkos etapo koncepciją, pareigūnų, statutinių valstybės tarnautojų rangai yra darbo apmokėjimo sistemos dalis. Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos įstatymo Nr. VIII-1649 11, 18, 30, 33, 51, 52, 54, 55 straipsnių ir priedo pakeitimo ir 53 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo Nr. XIV-1999 6 straipsnyje, keičiančiame Specialiųjų tyrimų tarnybos įstatymo 52 straipsnį, nustatyta, kad pareigūno pareiginės algos koeficientas nustatomas atsižvelgiant į šio įstatymo priedą ir Specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus tvirtinamą Pareigūnų darbo apmokėjimo sistemą, kurioje detalizuojami pareigybių sąraše esančių pareigybių pareiginės algos koeficientų, viršijančių šio įstatymo priede nustatytuosius minimalius pareiginės algos koeficientus, dydžių nustatymo kriterijai, *atsižvelgiant į pareigūnui suteiktą tarnybinį rangą*, išsilavinimą, profesinio darbo patirtį, veiklos sudėtingumą, darbo krūvį, atsakomybės lygį, papildomų įgūdžių ar žinių, svarbių einamoms pareigoms, turėjimą ir kita. Analogiškas reglamentavimas nustatytas ir Lietuvos Respublikos žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 28, 30, 37, 46, 50, 62, 63, 64, 64-1 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 2 priedu įstatymo Nr. XIV-2017 8 straipsnyje, keičiančiame Žvalgybos įstatymo 64 straipsnį, kuriame nustatyta, kad žvalgybos institucijos vadovas patvirtina žvalgybos institucijos žvalgybos pareigūnų tarnybos apmokėjimo sistemą, kurioje detalizuojami žvalgybos institucijos pareigybių sąraše esančių pareigybių pareiginės algos koeficiento, viršijančio šio įstatymo 2 priede nustatytą pareiginės algos koeficientą, dydžio nustatymo kriterijai (*suteiktas*

*tarnybinis rangas ar kario laipsnis, išsilavinimas, profesinio darbo patirtis, veiklos sudėtingumas, darbo krūvis, atsakomybės lygis, papildomų įgūdžių ar žinių, svarbių einamoms pareigoms, turėjimas ir pan.) ir, atsižvelgiant į nurodytus kriterijus, nustatomi didžiausi pareiginės algos koeficientų dydžiai, konkrečiai pareigybei nustatyti pareiginės algos koeficientų intervalai, priemonių skyrimo tvarka ir dydžiai.*

Atsižvelgiant į tai, tikslintinas Projekto 14 straipsnis, kuriuo keičiamas DTĮ 38 straipsnis, prireikus ir kitos DTĮ nuostatos, kuriose minimas diplomatinis rangas, ir naikintinas DTĮ 2 priedas.

7. Projekto 16 straipsnyje, kuriuo be kita ko keičiama DTĮ 41 straipsnio 1 dalis, siūloma nustatyti, kad diplomatų tarnybinės veiklos vertinimo tikslas – įvertinti diplomato kompetenciją ir pasiektus veiklos rezultatus, vykdant jiems suformuluotas užduotis. Pažymime, kad naujajame VTĮ atsisakyta valstybės tarnautojų kasmetinių užduočių vertinimo kaip nepasiteisinusio, nes valstybės tarnautojai atlieka jiems pareigybės aprašyme nustatytas funkcijas, o kasmetinių užduočių nustatymas yra tapęs grynai formaliu ir neefektyviu einamųjų funkcijų užrašymo ir vertinimo procesu.

8. Projekto 18 straipsnio 4 dalyje siūloma DTĮ 43 straipsnį papildyti nauja 8 dalimi, pagal kurią „Kai yra tarnybinė būtinybė ir užsienio reikalų ministras ir kitų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų vadovai suderina tokią galimybę, diplomatas gavus jo rašytinį sutikimą gali būti ne ilgiau kaip vieniems metams pasitelkiamas padėti kitai valstybės ar savivaldybės institucijai ar įstaigai arba kitai organizacijai įgyvendinti funkcijas“. Atkreiptinas dėmesys, kad aptariamam atveju (skirtingai nei kitų DTĮ 43 straipsnio dalių atveju) lieka nesureguliuotas tokio perkeliama diplomato statusas – ar jis išlieka diplomatu, ar tampa valstybės tarnautoju ar darbuotoju dirbančiu pagal darbo sutartį ir kt.

Analogiška nuostata taip pat yra nustatyta ir VTĮ 14 straipsnio 16 dalyje. Siekdami vienodo šių nuostatų įgyvendinimo, siūlome DTĮ 43 straipsnio 8 dalį papildyti analogiška VTĮ 14 straipsnio 16 dalies nuostata, kad diplomatų pasitelkimo tvarką ir sąlygas nustato Vyriausybė.

9. Projekto 19 straipsnyje, kuriuo keičiama DTĮ 46 straipsnio 1 dalis, siūloma nustatyti, kad diplomato darbo nuotoliniu būdu atlikimo tvarką nustatytą ne Vyriausybė, o užsienio reikalų ministras. Atkreiptinas dėmesys, kad nors naujajame VTĮ nėra nuostatos dėl valstybės tarnautojų nuotolinio darbo galimybių, tačiau Vidaus reikalų ministerija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos darbo kodekso nuostatomis, planuoja ir toliau reglamentuoti valstybės tarnautojų nuotolinio darbo tvarką bei su atitinkamais pakeitimais palikti galioti Valstybės tarnautojų ir diplomatų nuotolinio darbo tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gruodžio 12 d. nutarimu Nr. 1296 „Dėl Valstybės tarnautojų ir diplomatų nuotolinio darbo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Siūlome nekeisti DTĮ 46 straipsnio 1 dalies nuostatų.

10. Projekto 37 straipsnyje, kuriuo keičiamas DTĮ 96 straipsnis, siūloma nustatyti diplomatinių atstovybių, konsulinių įstaigų ir specialiųjų misijų darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo užmokesčio sistemą. Manome, kad DTĮ 96 straipsnis yra perteklinis, nes diplomatų, valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį, (vieningą) darbo apmokėjimo sistemą, vadovaudamasis DTĮ 36 straipsnio 2 dalimis, VTĮ 19 straipsnio 3 dalimi ir šiuo metu keičiamo Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo nuostatomis, nustatys užsienio reikalų ministras. Taip pat atkreipiame dėmesį, kad principai bei kriterijai, kurie taikomi nustatant visų kategorijų darbuotojų darbo užmokestį, turėtų būti vienodi.

11. Projekto 41 straipsnio 3 dalies paskutinis sakiny tikslintinas nurodant registro pavadinimą pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus darbuotojų registro įstatymo nuostatas – „Šis sprendimas Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka perduodamas Viešojo sektoriaus **darbuotojų** registrui ir asmeniui, ėjusiam diplomato pareigas.“

Taip pat Projekto 41 straipsnio 7 dalies paskutinį sakinį siūlome tikslinti įtraukiant į jo imtį taip pat ir valstybės tarnautojus: „Šios dalies nuostatos taikomos ir asmenims, ėjusiems diplomato **ar valstybės tarnautojo** pareigas ir priimtiems į diplomato pareigas iki ar po šio įstatymo įsigaliojimo dienos“

Vidaus reikalų viceministras (-ė)

Adrianas Mečkovskis, tel. (8 5) 271 7198, el. p. [adrianas.meckovskis@vrm.lt](mailto:adrianas.meckovskis@vrm.lt)

Audrius Kasinskas, tel. (8 5) 271 8982, el. p. [audrius.kasinskas@vrm.lt](mailto:audrius.kasinskas@vrm.lt)